

[Landbrugsministeren.]

1973-74. Man må så til den tid se, hvordan udviklingen er forløbet. Men allerede inden dette tidspunkt kan enkelte grupper ifølge § 3, stk. 9, overføres fra undtagelsesreglerne til lovens almindelige regler om forædlerens ret, og sådan overførsel skal ske i tilfælde, hvor internationale forpligtelser — herunder navnlig konventionens tidstabel for inddragelse af plantegrupper under konventionens regler — nødvendiggør det.

Jeg mener, at man herved har gjort ret og skel til alle sider, og dette støttes også af, at betænkningen om lovændringerne er enstemmig, et forhold, jeg lægger stor vægt på.

Som nævnt er disse ændringer foreslået for at bringe loven i overensstemmelse med konventionen, så at Danmark kan ratificere den og dermed deltage i det internationale arbejde på dette område. Af hensyn til vigtige handelsinteresser og i øvrigt også vigtige produktionsinteresser er vi nødt til at være med i dette samarbejde, et samarbejde, som må antages efterhånden at komme til at omfatte hele Vesteuropa.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Jeg har dernæst den ære at fremsætte forslag til lov om handel med frø og planter.

Dette lovforslag, som er en videreførelse af loven om salg af visse mindreværdige plantenyheder, indeholder 3 væsentlige bestemmelser. For det første foreslås en udvidelse af det afprøvnings- og anerkendelsessystem, som nu i mere end en menneskealder har været praktiseret her i landet. Når det nu foreslås at ændre den ret, som skal gives planteforædlere, i retning af en eneret, findes det samtidig nødvendigt, at anerkendelsesreglerne udbygges i det omfang, det er muligt af hensyn til Pariserkonventionen, så at det samarbejde, der er gennemført mellem frøfirmaerne, i videst muligt omfang bevares. Den foreslåede ordning med sortslister er allerede påbegyndt i henhold til den lov, der foreslås ophævet, om salg af visse mindreværdige plantenyheder.

For det andet indeholder lovforslaget regler om benævnelse af plantevarieteter, der ikke er beskyttet som plantenyheder.

Endelig opretholdes de gældende regler i loven om salg af visse mindreværdige plantenyheder, der forhindrer, at beskyttede plantenyheder, som ikke har dyrkningsværdi, bringes på markedet. Man undgår herved, at forædlere af mindreværdige plantenyheder bringer disse på markedet og opreklamerer dem under påberåbelse af beskyttelsen.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale også dette lovforslag til velvillig behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om udførsel af fisk og fiskevarer.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 35) findes i tidenden sp. 1051).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om statsstøtte til musikkonservatorierne i Esbjerg, Odense og Ålborg.

(Lovforslaget (nr. 34) findes i tillæg A. sp. 1347, fremsættelsen i tidenden sp. 790).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Albertsen: Det lovforslag, som vi her har til behandling, er en følgevirkning af vedtagelsen i 1964, hvor man indførte en revisionsbestemmelse, gående ud på, at loven skulle optages til fornyet behandling i samlingen 1967-68. Lovgivningen om musikkonservatorier bygger jo på den kendsgerning, at vi dels har 2 statskonservatorier, et i København og et i Århus, og

[Albertsen.]

dels har 3 andre konservatorier, nemlig i Esbjerg, i Odense og i Ålborg, hvis økonomiske eksistensgrundlag siden 1964 har været, at de $\frac{3}{4}$ af driftsudgifterne har været dækket af staten og den sidste $\frac{1}{4}$ af hjemstedskommunen, og derudover har amts- eller oplandskommuner givet bidrag. Lovforslaget her bygger på en stadfæstelse af denne praksis.

Vi er fra socialdemokratiets side enige i lovforslagets tanke, men vil gerne understrege, at det vel må vurderes sådan, at dette lovforslag har foreløbighedens karakter. Principperne for undervisningen på og placeringen af konservatorier må vel nok være nogenlunde ensartede, således at alle 5 konservatorier har nogenlunde samme økonomiske situation at arbejde under. Det kan betyde meget med henblik på lokale muligheder og spørgsmål om medarbejdere og det øvrige virke, som disse konservatorier har. Men det er klart, at en accept af denne tankegang, således at de 3 her nævnte konservatorier fik samme økonomiske status som København og Århus, ville medføre en betydelig merudgift, og det er vel denne merudgift, der har foranlediget ministeren til blot at videreføre tankegangen i den gældende lov.

Det er vel rigtigt at anføre, at bortset fra de økonomiske vanskeligheder, en administration ude i kommunerne vil give — og de kommuner, hvor konservatorierne ligger, må vel nok bære hovedbyrden af disse omkostninger — vil den udvikling, der i øvrigt bør foregå på dette område, og som jeg ved at ministeren for kulturelle anliggender er i høj grad engageret i og ønsker udbygget og forbedret, kræve betydelige midler, og vi må da håbe, at der vil blive mulighed for at finde sådanne midler inden for en ikke for fjern fremtid.

Dengang vi reviderede loven i 1964, havde udvalget lejlighed til at se bl. a. på musikkonservatoriets arbejdsforhold her i København, og vi fik da et indtryk af, at man arbejdede under særdeles uheldige omstændigheder. Jeg ved ganske vist, at der er sket nogle forbedringer, men nogen tilfredsstillende situation for musikkonservatoriet i dag her i København kan ikke siges at foreligge. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at appellere til ministerens

initiativ med henblik på at få afklaret og forbedret disse forhold og dermed give også musikkonservatoriet i København en bedre arbejdsramme. Jeg ved, at der er et udvalg, der arbejder med disse ting, men det var måske ønskeligt, at der kom lidt mere gang i dette arbejde; jeg tror, det vil være rigtigt; jeg ved, at der blandt konservatoriets medarbejdere og elever er et stærkt ønske herom.

Jeg skal med disse ord anbefale lovforslaget til bevillig behandling og udtale håb om, at vi i enighed kan nå frem til et godt resultat.

Raunkjær: Det fremsatte lovforslag om statsstøtte til musikkonservatorierne i Esbjerg, Odense og Ålborg er mere enkelt og overskueligt end den lov, det afløser, der er en rammelov med henblik på konservatorier i al almindelighed. Jeg mener, det er et fremskridt, og vi vil fra venstres side støtte lovforslaget. Vi vil gerne være med til at yde musiklivet også i provinsen al den støtte, de økonomiske muligheder giver baggrund for.

Vi fik jo i den gamle lov indsat en bestemmelse om, at foruden ministeren skulle finansudvalget godkende oprettelsen af nye konservatorier. Det var jo noget uklart, hvad man egentlig forstod ved et musikkonservatorium, og vi mente, at folketinget i al almindelighed burde have hånd i hanke med udviklingen. I mellemtiden er der ikke opstået nye krav om oprettelse af musikkonservatorier, og skulle der opstå et berettiget behov og ønske om yderligere et konservatorium, mener jeg, det bør have sin egen lov.

Finansudvalgets stilling i forhold til den nye lov er noget uklar. Er det kun i forbindelse med § 1, stk. 3, ved anskaffelse af instrumenter og andet udstyr, at finansudvalget kommer ind i billedet? Vi burde måske have det belyst i et udvalgsarbejde.

I øvrigt står der i § 2, at musikkonservatorier, der modtager statsstøtte, skal fuldt ud indordne sig under ministeren for kulturelle anliggendes bestemmelser. Det er vel en paragraf, der går igen fra før. Den virker noget udfordrende og passer ikke rigtig til den nuværende kulturministers indstilling. Den „vi alene vide“-indstilling er i en situation, hvor dog $\frac{1}{4}$ af

[Raunkjær.]

driftsudgifterne betales af kommunerne, ikke naturligt. Men jeg tror heller ikke, at den i den nuværende situation vil føles snærende. Den er vel nødvendig, for at undervisningen kan blive ensartet på de forskellige konservatorier. Jeg vil ikke foreslå den ændret, men jeg synes, den ser hård og kun lidt forhandlingsvenlig ud.

De 3 konservatoriers forhold er under den nugældende lov blevet stabiliseret, og deres virksomhed har derudover været i lykkelig vækst, mener ministeren, og det er også mit indtryk. Der foregår en god undervisning på de konservatorier, og der har været en glædelig vekselvirkning imellem konservatorierne og den lokale befolkning til gavn og glæde og stor berigelse.

Af bemærkningerne til lovforslaget og af fremsættelsestalen fremgår det, at det er hensigten at stimulere den fortsatte udbygning og vækst bl. a. gennem oprettelse af docentstillinger. Det er meningen, at selve undervisningen skal udbygges og koordineres, og den kan forventes at være udbygget i 1970. Til den tid kan der så være tale om, at staten skal overtage konservatorierne i lighed med, hvad der er sket med det kgl. musikkonservatorium i København og det jyske musikkonservatorium i Århus, men ministeren viger altså tilbage for at foreslå, at staten overtager konservatorierne nu; det ville give baggrund for forstærkede krav om udbygning af lokale forhold og undervisningsmateriel, hvad der altså ikke er baggrund for i den nuværende statsfinansielle situation. Den indstilling er vel nok rigtig, og kommunerne og den lokale befolkning må altså tage et nap endnu. Men selve situationen kan jo godt give anledning til alvorlige overvejelser af, om lovforslagets formulering giver muligheder for en ønsket harmonisk udbygning. Mener ministeren, at hvor der er hjerterum, er der også husrum? Der vil nok være en tilbøjelighed fra kommunernes side til at udskyde et ellers påkrævet byggeri, hvis der er udsigt til, at staten skal overtage konservatorierne i 1971.

Men hvad er der i øvrigt sket i Ålborg, siden udvalget i 1964 besigtigede forholdene? Da fik vi at vide, at man inden 1½ år skulle flytte til andre lokaler. Har man fået lokaleforholdene i orden? Også i

Odense og Esbjerg var der trange forhold. Ministeren vil måske give en vurdering deraf her fra talerstolen, eller måske skal vi diskutere problemet i et udvalg for at finde en formulering af loven, så der kan ske en harmonisk udbygning.

Musikkonservatorier er et vigtigt led i den almindelige udbygning af vort musikalske, sanglige og almindelige kulturelle stade. Der foregår jo også en hel del på dette område på universiteter, på seminarier og i skolerne. De private musik- og sangpædagoger yder en prisværdig indsats. Det er dog et forbavsende højt antal udenlandske musikere, vi henter hjem til orkestrene, fordi der, som det nævnes, mangler kvalificerede ansøgere. Nu er musik og sang vel mere internationalt præget og påvirket end noget andet område, og det er godt med inspiration udefra, men vi har da også meget godt specielt dansk at byde på. Kan vi klare os fremover, eller er der noget galt i opbygningen af vore muligheder? Skolerne yder en prisværdig indsats for at udbrede kendskabet til vore danske sange og salmer, og der synges vel stadig væk i hjemmene, selv om man har indtryk af, at det er mindre end førhen. Skolerne opretter orkestre og giver øget kendskab til musik ad den vej og forøget selvaktivitet. Vi har i øvrigt rige muligheder, men giver den forlængede undervisning, der glædeligt bliver benyttet i stort omfang, for ringe muligheder for på et tidligt tidspunkt at få fat i elevmaterialet? Giver man i erhvervsvejledningen for lidt oplysning om, at musik trods alt også kan være en god profession?

Lovforslaget her er måske ikke den rette anledning til at tage dette og andet under debat. Der sidder jo også en musikkommission og funderer over, hvordan sang- og musiklivets stilling er i et samfund i udvikling, og vi hører vel fra den ved lejlighed og kan så tage stilling. Men vi vil fra venstres side medvirke til at give denne lov en udformning, så de tre omtalte musikkonservatorier under de givne forhold fortsat kan yde deres værdifulde bidrag til at give dansk musikliv en værdig placering.

Adam Møller: Da det foreliggende lovforslag i princippet er uforandret i forhold til den gældende lov, som det konservative

[Adam Møller.]

folkeparti i 1964 medvirkede til at få gennemført, og da de tre musikkonservatorier i Esbjerg, Odense og Ålborg alle har vist sig i høj grad levedygtige og af væsentlig betydning for musikuddannelsen og for musiklivet som helhed, vil mit parti gerne tilse sin velvillige støtte til gennemførelsen af det foreliggende forslag.

Den hittidige ordning har jo været den, at staten dækker $\frac{3}{4}$ af disse konservatoriers driftsudgifter, og at de pågældende kommuner betaler resten, og det er jo også denne ordning, som med det foreliggende lovforslag tænkes videreført. Vi betragter dette som et skridt på vejen. På længere sigt må det vel være naturligt, at også disse konservatorier får økonomiske vilkår som andre højere læreanstalter. Jeg anser det i denne forbindelse for en hensigtsmæssig bestemmelse, at loven på ny tages op til revision i 1970-71, når man har et mere sikkert skøn over virkningerne af konservatorieuddannelsens nyordning og der måske derfor kan foreligge et grundlag for en mere rimelig byrdefordeling, som i mindre grad belaster den oftervilje, som hidtil er udvist af de tre bykommuner.

Vi ser gerne den gode udvikling og vækst, som musikkonservatorierne har været inde i, fortsat, bl. a. gennem en udbygning af lærerstaben frem mod den standard, der er gældende ved statskonservatorierne. Jeg har i denne forbindelse bemærket mig ministerens oplysning om, at der fra september 1968 agtes oprettet docentstillinger med samme indhold og samme aflønning, som er gældende for docentstillingerne i København og i Århus. Ligeledes må det forekomme rimeligt, at man har den i forslaget § 1, stk. 3, anførte ordning, hvorefter der kan ydes tilskud til påkrævede større anskaffelser af instrumenter og andet udstyr såsom noder og bøger.

I det lange løb må der naturligvis også for de tre konservatorier, som vi her lovgiver om, skaffes mere tilfredsstillende lokaler, og jeg håber, at ministeren stadig vil have henvendt opmærksomheden på at få dette spørgsmål løst, så snart der foreligger økonomisk mulighed herfor.

Vi betragter denne sags behandling som værende af væsentlig betydning for udviklingen af provinsens musikliv. Det drejer sig

om videreførelsen af en lovgivning, som danner den uddannelsesmæssige forudsætning for en vigtig side af vort kulturliv. Musikken er i udpræget grad til glæde og berigelse for en stadig større del af befolkningen, og det er derfor med interesse, at vi også fremover vil medvirke til at opretholde og udbygge disse institutioner, som på Fyn, i Nordjylland og i Vestjylland danner naturlige kulturocentre for den pågældende landsdels musikliv.

Gunhild Due: Alt det, jeg kunne have sagt, er egentlig sagt, så jeg skal nøjes med at tilslutte mig på mit partis vegne. Dog vil jeg gerne lige sige til hr. Raunkjær, at det er jo ikke helt sikkert, at undervisningen skal være ensartet eller gives på den samme måde; det kunne vel egentlig være meget rart, hvis vi tværtimod havde nogle meget forskellige konservatorier, hvor man kunne eksperimentere og alt sådan noget. Men det var måske heller ikke sådan ment.

Med hensyn til det argument, der bruges i ministerens fremsættelse, at det ville blive dyrt for staten, hvis den skulle overtage konservatorierne allerede nu, fordi der så ville komme mange udgifter til lokaler og lærere og mange krav om at få konservatorierne udbygget, så bøjer jeg mig for argumentet, men jeg vil dog gerne lige sige, at nu skal vi jo passe på, at vi ikke — det var hr. Albertsen jo også inde på — møder de samme argumenter i 1970-71, at det sådan lige ligger i baghovedet, måske ikke mindst hos kommunernes folk. Jeg mener, det vil være rimeligt, at vi nu venter til 1970-71 med at se på, om ikke man må have det hele ind under staten, men så bør det vel også ske.

Erik Hansen: Det lovforslag, der her er til behandling, skal afløse en rammelov fra 1964 vedrørende de 3 landsdelsmusikonservatorier, konservatorierne i Ålborg, Esbjerg og Odense. For så vidt er dette lovforslag et fremskridt på flere områder i forhold til den gældende lov; der er ikke mere tale om en rammelov, men om en lov, der fastsætter, at konservatorierne nu kan påregne 75 pct. af de samlede årlige driftsudgifter i statstilskud, og der kan endvidere ydes tilskud til anskaffelse af instrumenter

[Erik Hansen.]
m. v. Men spørgsmålet er, om det er tilfredsstillende.

Mens der ved den tidligere lovs vedtagelse herskede nogen uklarhed, idet man på daværende tidspunkt ikke kunne overse, om der ville være behov for et større antal konservatorier, står det nu klart, at man ikke kan påregne, der vil komme flere landsdelskonservatorier end de tre, der nu er tale om, og så de to statskonservatorier i København og Århus, altså et antal på 5 i alt. Vi kan vel så nu gøre klart, at antallet af konservatorier ligger fast. Spørgsmålet er alene, om vi på kort eller lang sigt skal lægge os fast på, at de to er statsejede og statsdrevne og de tre selvejende institutioner med betydelig statsstøtte.

Ministeren for kulturelle anliggender anfører i den skriftlige fremsættelse, at der, foruden at der skabes klarhed vedrørende den fremtidige økonomi for de tre landsdelskonservatorier, nu også åbnes mulighed for ansættelse af docenter, i lighed med hvad der hidtil har været gældende for statskonservatorierne. Det er naturligvis et fremskridt, men en egentlig ligestilling er der ikke tale om; statskonservatorierne kan jo foruden docentstillinger også tilbyde professorater, og dermed er der jo ikke nogen ligestilling.

Ministeren oplyser videre, at der i 1966 er foretaget en nyordning af konservatorieuddannelsen ved samtlige konservatorier, og at denne nyordning først vil være fuldt gennemført i sommeren 1970. Der synes her at være nogen uoverensstemmelse med det, der anføres i bemærkningerne til lovforslaget, hvor der står, at de i alt ca. 150 studerende undervises alle efter samme studieplaner, som er gældende ved de to statskonservatorier. Jeg er vidende om, at der ved de to statskonservatorier gives en videregående uddannelse for komponister, solister og dirigenter; men forholder det sig da ikke således, at forskellen derudover alene skyldes, at de to konservatorier er statsinstitutioner, og de tre er selvejende institutioner? Studieplanerne er jo ganske de samme for alle 5 konservatorier, de har samme censor- og eksamensordning, eksamensbeviset har samme gyldighed, uanset fra hvilket konservatorium det udstedes. Ved optagelsesprøverne til konservatorier-

nes forskole, hovedskole og musikpædagogiske uddannelse sikrer en fælles optagelseskommission ensartethed i bedømmelserne. Endelig er al undervisning på de 5 konservatorier vederlagsfri. Så vidt mig bekendt har de eksamensresultater, der er opnået af de studerende på landsdelskonservatorierne, ligget fuldt på højde med de resultater, der er opnået på statskonservatorierne.

Det er meget muligt, at en statsovertagelse af konservatoriernes drift og de dermed følgende anlægsudgifter til byggeri m. v. vil ligge uden for de økonomiske muligheder. Det fremgår ikke umiddelbart hverken af bemærkningerne til lovforslaget eller af ministerens fremsættelse, hvor store beløb der kan blive tale om ved en statsovertagelse af de tre landsdelskonservatorier, og hvor store beløb der tænkes investeret på lidt længere sigt.

Nu går lovforslaget jo ud på, om jeg så må sige, at konservere konservatoriernes forhold indtil folketingsåret 1970-71. Tiden indtil da skulle gerne udnyttes til klarlægning af, om vi her i landet fremover skal have 5 konservatorier, om det antal konservatorier, vi har brug for, skal have ensartet status, altså at alle skal være statskonservatorier, eller det fortsat vil være nødvendigt af økonomiske eller andre grunde at opretholde den bestående ordning, der forskellige steder føles som en vis forskelsbehandling.

Jeg tror, at en udvalgsbehandling må være nødvendig af flere grunde, bl. a. den, at der er forskellige økonomiske problemer, jeg synes vi må kigge på; der må ses på behovet for investeringer på lidt længere sigt.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige det radikale venstres velvilje til fortsat behandling af lovforslaget.

Men efter at jeg på min gruppes vegne har fremsat disse bemærkninger, vil jeg gerne på egne vegne som udtryk for mine egne principielle synspunkter sige, at jeg føler; at den geografiske spredning af læreanstalter rundt i alle landsdele er en meget nødvendig foranstaltning. Hvis vi ikke havde et musik konservatorium på den egn, hvor jeg kommer fra, var der mange, som ikke ville have mulighed for at få en af disse uddannelser. Jeg tror også, at man skal være opmærksom på, at det af kommunerne

[Erik Hansen.]

kan føles som en vis tilsidesættelse, at de skal udrede 25 pct. af driftsomkostningerne ved læreanstalterne, mens andre egne af landet er fri for denne belastning. Det kan endelig også, som nogle taler om det, føles som lidt af en diskriminering, at visse konservatorier ikke kan, om jeg så må sige, blive ophøjet til statskonservatorier, men må forblive selvejende institutioner.

Jeg vil gerne for mit eget vedkommende have disse bemærkninger føjet med ind i debatten.

Diderichsen: Vi vil fra liberalt centrums side gerne støtte ethvert initiativ, som kan bidrage til, om jeg så må sige, at luften fyldes med sød musik over det ganske land. Ikke mindst vil jeg godt lige nævne, at det ville have glædet Carl Nielsen navnlig at se et frodigt musikkonservatorium vokse frem i Odense, og i det hele taget vil jeg gerne slutte mig til betragtningerne om, hvor vigtigt det er, at også musikulturen i det ganske land får en god fremtid og også støttes herinde fra lovgivningsmagten.

Ellers kan jeg fatte mig i korthed, fordi de synspunkter, som jeg gerne ville slutte mig til, er udførligt fremført af de foregående ordførere. Jeg skal blot nævne i et par stikord, at også jeg anser det for det eneste rimelige, at disse konservatorier ligesom den øvrige højere uddannelse er et rent statsanliggende og derfor også finansieres fra statens side, hvad jeg også forstår ministeren har tænkt sig skal ske i løbet af ganske få år, endvidere at det er et felt, hvor der endnu er meget at gøre både under synspunktet uddannelse og under synspunktet befolkningens fritidsbeskæftigelse og i det hele taget fremme af hele vort kunstneriske liv herhjemme. Derfor bør vi være betænkt på hurtigt at komme videre, end vi gør med dette forslag, men jeg forstår, at det i øjeblikkets økonomiske situation vel næppe er muligt at komme videre.

Og så bør vi ikke glemme vores gamle

klassiske musikkonservatorium her i København med dets store traditioner, som er knyttet så nær til hele vores musikliv. Derfor vil jeg gerne minde om, at også her er der meget at gøre ligesom på de nye konservatorier i retning af bedre lokaler, bedre lærerkræfter og bedre instrument-samlinger osv., men jeg tvivler ikke om, at ministeren med sin næsten, hvad skal jeg sige — jeg vil ikke sige herostratisk berømte, men kendte energi vil gøre, hvad hun kan for, at det hurtigt sker.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bodil Koch): Dette lille lovforslag er jo, som alle ved, kun et skridt på vejen. Jeg synes, det har været opmuntrende at se, at den rammelov, som den daværende kulturminister, tingets højtærede formand, i 1964 fik gennemført om almen støtte til musikkonservatorier, har været et meget frugtbart incitament til øgelse af og interesse for musiklivet i Danmark; når loven dengang blev gjort til en rammeordning, så tror jeg, det var den daværende kulturministers musiske hjerte, der håbede på, at der endnu flere steder ville vokse centrer op, hvor det ville være rimeligt at lave små statskonservatorier. Det er nu imidlertid ikke sket, og når vi foreløbig kun tager det skridt, at vi nu konkretiserer loven fra 1964 omkring Ålborg, Odense og Esbjerg, så er det jo af økonomiske grunde. Det er en egenartet fornemmelse, at når vi sidder og prøver på i hvert enkelt ministerium for øjeblikket at passe så meget på de offentlige midler som muligt, så får man næsten all round fra alle partier sådan en venlig lille skjult bebrejdelse over, hvorfor man da ikke griber til og bruger nogle flere statspenge — men vi har nu ikke ment, at det alene var af de økonomiske grunde, vi bare skulle gå dette lille skridt nu.

Sagen er jo, at der blev indført, dengang loven blev vedtaget i 1964, en nyordning af konservatoriéundervisningen, og den har gennemløbet sin fulde rytme i 1970; man har ment fra sagkyndig side, at det var rimeligt at vente

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

til da med det skridt, som jo sikkert bør og skal tages, at konservatorierne bliver statskonservatorier. Der er jo den forskel på de to statskonservatorier, vi har, og disse tre konservatorier, der altså endnu i en kort årrække bliver under den $\frac{3}{4}$ statsstøtte og den $\frac{1}{4}$ kommunalstøtte, at på de to andre konservatorier sigter man, som også en af ordførerne nævnedes, imod en videre uddannelse af komponister og solister og sådan noget; deri ligger også begrundelsen for den forskel, at man nu ansætter docenter ved de tre konservatorier, vi her har til behandling, medens man har professorater ved de andre konservatorier.

Hr. Albertsen nævnedes udvalget, der sidder vedrørende byggeri af konservatoriet i København, og jeg syntes, det lå ligesom lidt i luften, at han mente, det ikke var sammentrædt særlig hyppigt i de sidste år. Der ligger sagen jo sådan, at vi ved alle sammen, at konservatoriet her i København har haft trange ydre vilkår. Nu er det ene lejemaal opsagt, og der er sket det mirakuløst heldige, at en ejendom på H. C. Andersens Boulevard ved siden af det eksisterende musikkonservatorium bliver ledig, sådan at man kan udvide med en betydelig kapacitet. Men det er jo ikke det, vi tilsigter; vi tilsigter jo at bygge et nyt konservatorium, og jeg kan glæde og opmuntre, jeg havde nær sagt det ærede medlem, men det er jeg dog ellers holdt op at sige, med, at vi den 27. i denne måned har aftalt møde med borgmesteren i Gladsaxe for at gå ud og se på de grunde, der siges at egne sig fortrinligt til den tanke, som jeg selv synes er meget fin, at man ved siden af TV-huset kan bygge teaterskole, operaskole og måske balletskole og musikkonservatorium. Og hvis jeg må indskyde en bemærkning, der egentlig ikke kommer denne sag ved, så skal jo den nye teaterskole have sin egen scene, og dér ligger så det smukke og udmærkede Blågård Seminarium lige overfor, sådan at eleverne får deres umiddelbart modtagelige publikum — men undskyld denne parentetiske bemærkning.

Hr. Raunkjær var noget bekymret over § 2, og der var flere ordførere, der nævnedes rimeligheden af en udvalgsbehandling, hvor man kunne kigge lidt på formuleringen; men jeg kan nu i hvert fald berolige hr.

Raunkjær med, at det bliver ikke den nu siddende kulturministers musiske kapacitet, der kommer til at fastlægge vedtægterne for musikuddannelsen her i landet, så sandt som jeg, hvis jeg skulle sige det lidt værre, end det er, har svært ved at kende forskel på Dengang jeg drog af sted og Jeg elsker Carmen; så hr. Raunkjær kan være ganske rolig. Vi ved jo godt, at det er den formulering, man bruger, når de forskellige uddannelsesorganisationer arbejder sammen med embedsmændene i de pågældende ministerier.

Så blev jeg spurgt, om jeg mente, der var husrum dér, hvor der var hjerterum. Ja, det er jo noget, man siger, men desværre er det jo sådan, at medens der ikke skal særlig mange penge til at udvide sit hjertorum, ved vi, at husrummet, det kræver en hel del villigere indsats og i dette tilfælde en erkendelse af fra det samlede folketings side, i den fremtid, vi går i møde, med de stadig mere tekniske forhold, dér bliver det, hvad vi alle sammen ved, udbygningen af de kulturelle institutioner, der bliver ganske overordentlig vigtig. Så jeg håber på dyb forståelse længere hen, når jeg kommer og beder om penge til disse nødvendige kulturelle husrum.

Med hensyn til byggeriet og de ydre forhold, de indtil nu små konservatorier i Odense og Esbjerg og Ålborg har, så har det været en opmuntrende ting at se, hvordan kommunerne ud fra de foreliggende forhold har været behjælpelige, har prøvet på at stille bygninger til rådighed i så høj grad som muligt. Så vidt jeg ved, fandt man i Ålborg på den utraditionelle og i og for sig på lang sigt ikke ønskværdige vej, at man stillede en række parcelhuse til rådighed; det er jo ikke noget ønskværdigt; at der skal og må bygges, det er da givet; det ligger jo sådan, at det er kommunerne selv, der skal sørge for konservatoriebyggeriet, og så betaler staten de $\frac{3}{4}$ af driftsudgifterne.

Fru Gunhild Due var en lille smule, men vist ikke rigtig helt af hjertet bekymret for, at konservatorieundervisningen skulle blive ensrettet. Man taler så meget om ensretning af tingene nu om dage. Jeg tror ikke, at undervisningen på det kunstneriske uddannelsesfelt nogen sinde vil blive ensrettet; jeg tror på menneskenes umådelige og sprængende forskellighed fra nu af og —

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Jeg havde nær sagt — i al evighed. Men vi skal altså have denne lov til revision igen i 1970-71, og jeg ser meget gerne, hvis ordførerne ønsker at drøfte formuleringen igen, at man nedsætter et udvalg.

Adam Møller: Hvis jeg forstod den højtærede minister rigtigt, så havde ministeren fået fornemmelsen af, at der blev rettet en mild bebrejdelse, fordi der måske i dette tilfælde var udvist for store økonomiske hensyn. Nu blev det jo ikke sagt, hvem denne bebrejdelse var rettet af. Jeg vil da gerne gøre opmærksom på, at jeg gjorde blot det, at jeg bad om, at ministeren stadig ville have opmærksomheden henvendt på at få spørgsmålene løst på en tilfredsstillende måde, så snart der forelå økonomisk mulighed derfor. Jeg vil også gerne sige, at det forekommer mig i og for sig ikke, at man når så langt i i de økonomiske hensyn, når det kun drejer sig om en byrdefordeling imellem staten og de pågældende kommuner. Hvad staten altså sparer, det betaler kommunerne mere, og det, jeg tilsigtede med mine bemærkninger, var måske at få en mere logisk løsning på problemet, således at disse kommuner ikke ensidigt skulle bære udgifter, som det i og for sig, da det drejer sig om højere læreanstalter, tilkommer hele det danske samfund at bære; det var det, jeg tilsigtede med mine bemærkninger.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bodil Koch): Jeg er ganske enig i de betragtninger, der blev nævnt her. Jeg vil gerne sige, at hvis det var det ærede medlem, der var kulturminister, så ville han gøre, hvad han kunne for at spare på statsmidlerne for øjeblikket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til patentlov.

(Lovforslaget (nr. 42) findes i tillæg A. sp. 1457, fremsættelsen i tidenden sp. 1054).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 4-5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om hemmelige patenter.

(Lovforslaget (nr. 43) findes i tillæg A. sp. 1559, fremsættelsen i tidenden sp. 1054).

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om arbejdstageres opfindelser.

(Lovforslaget (nr. 44) findes i tillæg A. sp. 1451, fremsættelsen i tidenden sp. 1054).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Holm Tved: Tanken om en fælles nordisk patentlovgivning er jo ikke af ny dato. Allerede i 1949 nedsattes på foranledning af et fælles nordisk udvalg for økonomisk samarbejde en nordisk komité med den opgave at foretage en forberedende undersøgelse af mulighederne for fælles nordisk patentlovgivning. I 1952 afgav denne komité betænkning, der gik ud på, at spørgsmålet burde tages op til nærmere undersøgelse. Denne betænkning har været til udtalelse hos en række interesserede myndigheder og organisationer, ligesom man har behandlet den på Nordisk Råds møde i Oslo i 1954, hvorfra det henstilledes til de nordiske lande at søge gennemført et system med nordiske patenter.

Efter denne henstilling fra Nordisk Råd blev der i Danmark, Norge, Sverige og Finland udpeget komiteer med det formål yderligere at undersøge mulighederne for en fælles nordisk patentlovgivning. I marts 1962 udsendte komiteerne en foreløbig fællesbetænkning; også denne betænkning blev forelagt til udtalelse hos interesserede institutioner og organisationer.

Efter en fornyet behandling på grundlag af de indhentede udtalelser afgav komiteen i 1963 en endelig betænkning samtidig med, at man fremsatte forslag om en